

Bilaga 58**§ 108****Sydvatten AB - strategisk och finansiell styrning**

Dnr KS 2010/0143

Sammanfattning

Sydvatten AB har till delägarkommunerna översänt utredning om Strategisk ekonomisk och finansiell styrning. Bolaget önskar erhålla kommunernas ställningstagande avseende utredningen inför bolagsstämman våren 2010.

Beslutsunderlag

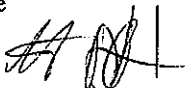
Sydvatten AB:s skrivelse den 15 februari 2010 jämte bilagor.
Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 22 mars 2010.

Kommunstyrelsen beslutar

att föreslå kommunfullmäktige besluta

att Lunds kommun ställer sig bakom styrelsen för Sydvatten AB:s beslut den 4 februari 2010 om Strategisk utredning för ekonomisk och finansiell styrning.

✓ Beslut expedieras till:
✓ Kommunfullmäktige
Akten

Kommunkontoret
Ekonomiavdelningen

TJÄNSTESKRIVELSE
2010-03-22

1 (2)

Uldis Skuja
046-35 50 28
uldis.skuja@lund.se

KOMMUNSTYRELSEN LUND	
2010 -03- 25	
Diarienumr 0143/10	Diarietplansbeteckn. 04

Kommunstyrelsen i Lund

Sydvatten AB – Strategisk och finansiell styrning

Dnr 143/10

Sammanfattning

Sydvatten AB har till delägarkommunerna översänt utredning om Strategisk ekonomisk och finansiell styrning. Bolaget önskar erhålla kommunernas ställningstagande avseende utredningen inför bolagsstämman våren 2010.

Ärendet

Det huvudsakliga syftet med den strategiska utredningen för ekonomisk och finansiell styrning har varit att skapa ett kvalitativt underlag för ägardirektivet om den ekonomiska och finansiella verksamheten i bolaget.

Utredningen har bland annat omfattat verksamhetens samhällsnytta, beräkning av avgiftsnivåer, plan för nyttjande av obeskattade reserver samt delägarkommunernas borgen för bolagets lån.

Styrelsen för Sydvatten AB har vid sammanträde 2010-02-04 beslutat att godkänna ägararbetsgruppens och ägarsamrådets förslag till strategisk ekonomisk och finansiell styrning med undantag av borgensfrågan. Styrelsen föreslår att i ägardirektivet skall införas att delägarkommunerna skall ställa ut borgen till samtliga Sydvatten AB:s lån enligt den tillämpningsmodell som råder. Sydvatten AB skall ersätta delägarkommunerna med hälften av den ränteskillnad som borgen resulterar i vid varje enskilt lånetillfälle. Bakgrunden till ställningstagandet i borgensfrågan är att upplåning utan kommunal borgen leder till högre räntekostnader för bolaget. Denna merkostnad bedöms utifrån bolagets nuvarande lånesituation uppgå till mellan 3 och 5 miljoner kronor årligen. Med kommunal borgen stannar denna merkostnad kvar antingen i bolagets verksamhet eller som borgensersättning

Kommunkontoret
Ekonomiavdelningen

TJÄNSTESKRIVELSE
2010-03-22

2 (2)

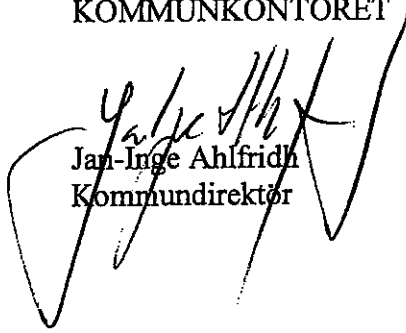
till delägarkommunerna. Kommunkontoret föreslår att Lunds kommun ställer sig bakom styrelsen för Sydsvatten AB:s synpunkter.

Förslag till beslut

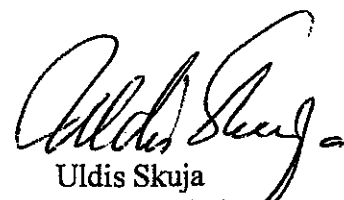
Kommunkontoret föreslår

att Lunds kommun ställer sig bakom styrelsen för Sydsvatten AB:s beslut 2010-02-04 om Strategisk utredning för ekonomisk och finansiell styrning.

KOMMUNKONTORET

Jan-Inge Ahlfridh
Kommundirektör

Uldis Skuja
Ekonomidirektör

KOMMUNSTYRELSEN LUND	
2010 -02- 17	
Diarienum 143/10	Diariaplansbeteckn. 04

Till
Delägarkommunerna i Sydvatten AB

Strategisk ekonomisk och finansiell styrning

Ärende

Rubricerade ärende översänds till Sydvattens AB's delägarkommuner för ställnings- tagande

Ärendebeskrivning

Sydvatten har under de senaste åren arbetat med att utveckla den ekonomiska och finansiella verksamheten. Detta har skett bland annat genom införandet av ny verksamhetsstyrning med bland annat förändrad ansvars- och befogenhetsdelegering. För att möta denna styrmodell har nya stödjande tekniska system införts i verksamheten. En utvecklad finanspolicy har lett till ökad effektivitet och hög långsiktig säkerhet. Det huvudsakliga syftet med rubricerade arbete är att skapa ökad kvalitet i underlaget för den delen av ägardirektivet som handlar om ekonomisk och finansiell styrning. Den ursprungliga frågan kan hänföras till konsortialavtalets revidering 2004 och avsåg framför allt huruvida ägarkommunerna skulle ställa ut borgen till bolaget eller inte. Uppdraget kompletterades med en analys av bolagets lönsamhetsnivå och hur den påverkar bolagets möjligheter att finansiera sig på marknadens villkor. Utrednings- arbetet har även inriktats mot att utveckla värdebaserad ekonomistyrning både utifrån rent finansiella utgångspunkter men också i form av samhälls- och medborgarvärden.

Utredningsarbetet genomfördes i en för ändamålet särskilt sammansatt arbetsgrupp under hösten/vintern 2008. Arbetet har skett i nära samarbete med det ekonomiska samrådet som godkände utredningen den 13 februari 2009.

Vid ägarsammanträdet den 17 oktober 2008 utsågs Eslöv, Helsingborg, Lomma, Lund och Malmö att utse var sin representant att ingå i en ägararbetsgrupp som fick till upp- gift att bereda frågan till ägarna för slutligt ställningstagande. Arbetsgruppen genom- förde två sammanträden och lämnade en rekommendation, daterad 2009-11-04, som antogs av ägarsamrådet 2009-11-30, se bilaga.

Under åren 2008 och 2009 har frågan varit uppe i bolagets styrelse för information och diskussion vid sammanlagt tio mötestillfällen. Frågan har även berörts vid de ägar- träffar, två per år, som hållits. Efter genomförda utredningar och beredning i ED beslutade styrelsen 2009-02-27:

Styrelsen beslutade att godkänna föreliggande utredning om den framtida ekonomiska och finansiella styrningen samt att överlämna frågan till ägarna för ställningstagande.

10.02.19

Övert. till:

K.K/ek.

för beredning

Därefter har arbetet skett enligt följande plan:

- Ägararbetsgruppens beredning av PM med rekommendation (2009-11-04)
- Ägarsamrådets ställningstagande till arbetsgruppens PM (2009-11-30)
- Styrelsens ställningstagande (2010-02-04)
- Ägarkommunernas ställningstagande (våren 2010)
- Fastställande på bolagsstämman (2010-06-04)

Vid styrelsens diskussion av ärendet 2009-12-08 uppmärksammades särskilt att ägarsamrådets förslag i borgensfrågan utgick ifrån att borgen i normala fall inte skall ställas ut. Det konstaterades att detta får som konsekvens en högre ränta om cirka 30–50 räntepunkter under normala marknadsförhållanden. Med borgen stannar denna marginal, som utifrån bolagets nuvarande lånesituation motsvarar cirka 3–5 miljoner kronor årligen, i verksamheten, antingen hos bolaget eller genom borgensersättning hos kommunerna. Ekonomiska samrådsorganet har rekommenderat kommunerna att ställa ut borgen mot att Sydsvatten ersätter kommunerna för detta genom marknadsmässig borgensersättning.

Styrelsen beslutade, 2010-02-04, att godkänna ägararbetsgruppens förslag till strategisk ekonomisk och finansiell styrning med undantag för borgensfrågan. Styrelsen beslutade i stället att föreslå delägarkommunerna att borgen ska ställas ut till bolagets samtliga lån enligt den i konsortialavtalets fastställda princip och att Sydsvatten ska ersätta delägarkommunerna med hälften av den ränteskillnad som borgen resulterar i vid varje enskilt lånetillfälle, se bifogat protokollsutdrag (vid dags datum ej justerat) samt att överlämna frågan till delägarkommunerna för slutligt ställningstagande .

För att frågan planenligt ska kunna behandlas på årsstämman, 2010-06-04, ombeds ni inkomma med kommunens ställningstagande senast **2010-04-15**. Den 23 mars kommer vi att bjuda in till ett ägarsamråd då det kommer att erbjudas tillfälle att diskutera frågan.

SYDVATTEN AB

Jörgen Johansson

VN

Bilaga:

- Strategisk utredning för ekonomisk och finansiell styrning – Ägararbetsgruppens redogörelse, förslag och rekommendation, 2009-11-04.
- Mötesanteckningar från ägarsamråd, 2009-11-30.
- Protokollsutdrag från styrelsesammanträdet 2010-02-04.

Strategisk utredning för ekonomisk och finansiell styrning

Ägararbetsgruppens redogörelse, förslag och rekommendationer

Bakgrund

Sydvatten har under de senaste åren arbetat med att skapa högre värden i den ekonomiska verksamheten. Detta har skett genom införandet av nytt styrsystem med utökad ansvars- och befogenhetsdelegering. Vidare har datasystem införts för att möta denna styrfilosofi för att ekonomin ska kunna hanteras på ett så korrekt och säkert sätt som möjligt. En ny finanspolicy har beslutats för att optimera både långsiktig säkerhet och effektivitet.

Utredningens innehåll

Det huvudsakliga syftet med den strategiska utredningen för ekonomisk och finansiell styrning har varit att skapa ett kvalitativt underlag för ägardirektivet om den ekonomiska och finansiella verksamheten i bolaget. De ursprungliga utgångspunkterna i utredningen var frågorna om borgen och bolagets lönsamhetsnivå. Utredningsarbetet har även inriktats mot att utveckla ekonomistyrningen utifrån finansiella utgångspunkter men också i form av samhälls- och medborgarvärden. I utredningen presenteras ett antal förslag till fortsatt arbete.

I utredningen redovisades följande slutsatser:

- Den samhällsnytta som skapas utifrån det samhällsuppdrag som Sydvatten har kan belysas utifrån olika typer av interna och externa nyckeltal i bolaget.
- Affärsmässig samhällsnytta, stabil finansiell ställning, ingen subventionering mellan kommuner samt en transparent bild av verksamheten ska vara de övergripande mål som ska finnas för Sydvattens ekonomiska verksamhet.
- Avgiftsnivåerna ska beräknas lika som idag. Den rörliga delen ska utgöras av de kostnader som förändras direkt av en förändrad produktionsvolym.
- Löpande ska en investeringsplan upprättas för att visa på vilka investeringar som planeras inom ram samt vilka som ska ske genom externt tillfört kapital. Vidare ska en plan finnas för hur överavskrivningarna/obeskattade reserver ska nyttjas över tiden.
- Sydvatten ska huvudsakligen finansiera verksamheten genom bank- och finansmarknaden. Om behov uppstår kan även finansiering ske genom ägarlån.
- Ägarna bör ställa upp med borgen för Sydvattens externa lån.
- Utredning ska ske om vilka risker ägarna står inför vid ett borgensåtagande. Denna risk ska ersättas genom en borgensavgift.

Ärendets beredning

Ärendet initierades av ägarsamrådet 2008 och utredningsarbetet har skett i arbetsgrupp under hösten/vintern 2008. Arbetet har skett i nära samarbete med det ekonomiska samrådet som styrt utredningen under fyra sammanträden samt via cirkulerade utskick.

Sydvattens styrelse tog beslut i februari om att lämna frågan vidare till ägarsamrådet. Ägarsamrådet bildade en särskild arbetsgrupp vid samrådet den 17 oktober 2008 med uppdrag

att bereda frågan till ägarna. Denna arbetsgrupp har haft två sammanträden under 2009 (19/3 och 11/6) och lämnar i detta dokument sina förslag och rekommendationer.

Ägararbetsgruppen har utgjorts av:

- Mats Helmfrid, KS-ordförande, Lunds kommun, sammankallande
- Lise Bröndum, ekonomichef, Eslövs kommun
- Stig Håkansson, stadsjurist, Malmö Stad
- Thomas Håkansson, tidigare KS-ordförande, Lomma kommun
- Eva-Marianne Nilsson, chef för finans- och bolagsavdelningen, Helsingborgs Stad.

Ägararbetsgruppens förslag och rekommendationer

Arbetsgruppens övergripande rekommendation är att ägardirektivet i vissa avseende ska kompletteras. Detta gäller hantering av finansiering och borgensåtagande samt hur de obeskattade reserverna kopplat till avgiftsnivåer ska hanteras. Vidare bör de finansiella och ekonomiska målen för verksamheten synliggöras tydligare i ägardirektivet. Dessa ska präglas av samhällsvärden och samhällsorientering vilka ska vara de övergripande utgångspunkterna i verksamheten framför de finansiella målen.

Ägararbetsgruppen förordar att finansierings- och borgensfrågan belyses särskilt i ägardirektivet. Bolaget ska vara självständigt och vara en god kredittagare och kunna verka på marknadsmässiga villkor. Finansiering ska huvudsakligen ske på öppna kreditmarknaden. Om ägarna så vill kan de besluta om finansiering av verksamheten vid exempelvis mycket orimliga marknadskrav.

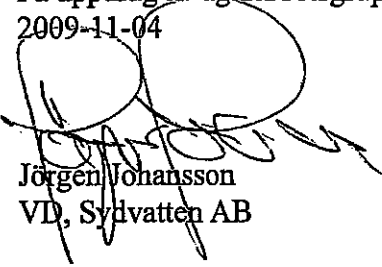
Principen ska vara att borgen ska utgå om marknadsförutsättningarna inte ger rimliga villkor/påslag. En prövning av borgensåtagande ska ske vid varje finansieringstillfälle och det är styrelsen som fattar beslut om ägarna ska tillfrågas om borgensåtagande. Borgensavgift till ägarna ska utgå, men ingen gräns ska sättas i ägardirektivet. En årlig ersättning ska utgå utifrån en normal marknadssituation och inte utifrån var marknaden är vid just det aktuella lånetillfället.

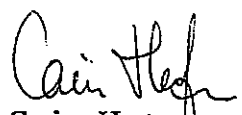
I ägardirektivet ska finnas koppling mellan avgiftsuttaget och hanteringen av de obeskattade reserverna som finns i bolaget. Ägararbetsgruppen förordar en långsiktighet och ett välkonsoliderat bolag med avgifter som är stabila över lång tid. Styrelsen ska besluta om avgiftsnivåerna i den löpande budgeteringen. Vidare ska de obeskattade reserverna hanteras i samband med den långsiktiga investeringsplaneringen. De obeskattade reserverna kan också användas som bokslutsdispositioner vid större oplanerade extra ordinära händelser för att förhindra att avgiftsnivån behöver justeras.

Ägararbetsgruppen anser att de ekonomiska mål som idag finns i ägardirektivet ska utvecklas och kompletteras med utredningens förslag som grund.

På uppdrag av ägararbetsgruppen

2009-11-04

Jörgen Johansson
VD, Sydvatten AB

Carina Hertzman
Ekonomi- och finanschef, Sydvatten AB

Protokollutdrag
Mau

§ 9**Strategiskt utredning för ekonomisk och finansiell styrning**

Dnr SV/2009/0065-4

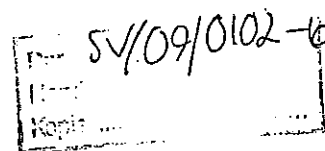
Styrelsen beslutade att godkänna ägararbetsgruppens och ägarsamrådets förslag till strategisk ekonomisk och finansiell styrning med undantag av borgensfrågan, att föreslå delägarkommunerna att i ägardirektivet, vid årsstämman, införa att borgen skall ställas ut till samtliga Sydvatten AB's lån enligt den tillämpningsmodell som råder och att Sydvatten AB ersätter delägarkommunerna med hälften av den ränteskillnad som borgen resulterar i vid varje enskilt lånetillfälle samt att tillsammans med styrelsens synpunkter överlämna frågan till ägarna för slutligt ställningstagande och för fastställande på årsstämman 2010.

SYDVATTEN AKTIEBOLAG
Ägarträff

MÖTESANTECKNINGAR
2009-11-30

1 (3)

Plats Sydvattnens huvudkontor, Malmö.

Närvarande

Emmanuel Morfiadakis, Malmö stad, Christian Orsing, Helsingborgs stad, Anders Månsson, Bjuvs kommun, Lars-Erik Wollmér, Burlövs kommun, Cecilia Lindh och Henrik Wöhlecke, Eslövs kommun, Göran Sandberg, Kävlinge kommun, Anders Bergarn och Karin Lyberg, Lomma kommun, Anders Rubin (från § 4), Stig Håkansson och Ola Nyberg, Malmö stad, Bertil Persson, Staffanstorps kommun, Björn Jönsson, Svedala kommun, Jörgen Johansson, VD, Carina Hertzman, ekonomi- och finanschef samt Marie Nordkvist Persson, informationschef, Sydsvatten.

Sekreterare Marie Nordkvist Persson.

Sammanträdestid Kl. 9.45–11.40.

Mötets öppnande

Styrelsens ordförande Emmanuel Morfiadakis hälsade välkommen och öppnade mötet.

Ekonomi

Jörgen Johansson redogjorde för prognos 2009 där han betonade att framför allt raset av Bolmentunneln och ränteutvecklingen haft stor inverkan. Prognosen är 7 mnkr bättre än budget. Vidare rapporterade Jörgen budget 2010, investeringar och flerårsplan 2011–2015 där målet om en oförändrad fast avgift fram till 2015 ligger fast. Jörgen redovisade tre utvecklingsmål som kopplats till budgeten:

- Effektivisera genom att kartlägga och utveckla arbetsprocesserna.
- Organisera och styra IT-systemen: Fince, GIS, UH-system och telefoni.
- Kartlägga långsiktig produktionskapacitet och samhällets försörjningsbehov.

Marknadsaktiviteter

Jörgen Johansson rapporterade om marknadsläget. Skurups kommun har beslutat att gå med som delägare. Förhandlingar kommer att upptas med Sjöbo kommun. Ett antal utredningar pågår gällande Nordvästra Skåne, främst Ängelholm, södra Båstad, Örkelljunga och Perstorp. På grund av tunnelarbetet skjuts förstudien med Trelleborg fram till efter årsskiftet. Styrelsen har beslutat att inga dimensioneringar gällande SÖSK-kommunerna ska göras vid bygge av ledning till Svedala. Sydsvatten träffade tjänstemän från Vandsamarbejde Sjælland A/S i november, samtal fortsätter 2010.

Ägararbetsgruppsgruppens redogörelse

Jörgen Johansson rapporterade från ägararbetsgruppens arbete med att bereda de två strategiska frågorna: Lokala produktionsanläggningar och Strategisk utredning för ekonomisk och finansiell styrning. PM gällande arbetsgruppens redogörelse, förslag och rekommendationer hade skickats ut inför dagens möte.

Jörgen redogjorde för **Lokala produktionsanläggningar**. I den fortsatta diskussionen berördes bland annat frågan om Örbyfältets styrning ur ett regionalt perspektiv och nyttan som reservoar. Christian Orsing delade åsikten från utredningen om att Helsingborg ska samordna och optimera driften av Örbyfältet för regionens behov och att den yttersta råidigheten över tåkten är Helsingborgs. Han betonade vikten av att säkra kärnverksamhet och säkerställa kvalitet innan expansion. Och uttryckte viss oro om en potentiell inblandning av Ringsjövatten förbi Örbyfältet skulle vara nödvändig för att klara expansion. Jörgen Johansson bemötte att anledningen till nuvarande expansion är ägarnas beslut i början av 2000-talet där man ville utnyttja den lediga kapaciteten för att realisera förädlingsvärden. Kommunerna skulle dela på kostnader ytterligare för att ge möjlighet att arbeta vidare med säkerhet och kvalitet. Jörgen betonade att den säkerhet och kvalitet vi har i västra Skåne är unik jämfört med både Göteborg och Stockholm. Redundansen i Sydvatten överskrider det mesta och Jörgen ser inga risker med expansion. Vättnet ut från Ringsjöverket är av högsta klass. Emmanuel Morfiadakis underströk att det tog tre år att ändra konsortialavtalet och att vi har ett uppdrag att expandera. Cecilia Lind var mycket positiv till att utredningen om produktionsanläggningar kommit så här långt eftersom många kommuner inte har kompetens att möta framtiden.

Ägarna var överens om att PM Lokala produktionsanläggningar ska skickas till samtliga kommuner för ställningstagande.

Carina Hertzman redogjorde för **Strategisk utredning för ekonomisk och finansiell styrning**. I den fortsatta diskussionen berördes framför allt frågan om borgen eller inte, om vad rimliga villkor/påslag kan vara och definitionen av en normal marknadssituation. Vilka merkostnader ska bolaget ta på den öppna marknaden? Vad kan vi acceptera? Samhällsuppdraget är viktigast och pengarna ska stanna i kommunerna och inte skänkas bort till bankerna. Samtidigt står i konsortialavtalet att borgen ska avvecklas på sikt.

Ägarna var överens om att PM Strategisk utredning för ekonomisk och finansiell styrning ska skickas till samtliga kommuner för ställningstagande samt att Ekonomiska delegationens synpunkter ska bifogas. Bolaget får i uppdrag att skriva ett missiv att ägararbetsgruppens förslag gäller och att där krävs konsensus i frågan. Skrivelse bör skickas ut 2009.

Övriga frågor

Jörgen Johansson rapporterade följande frågor:

Ringsjön: Ansökan om ny vattendom för Ringsjön är inlämnad.

Ekeby, Bjuvs kommun: Ekebyborna kommer att få ekonomisk kompensation för de olägenheter som uppstått med Ringsjövattnet. Problemen i Ekeby är exceptionella. Om tunnelreparationerna förlängs kommer Bjuvs kommun att anslutas först i november 2010.

Riksintresse: Frågan om Bolmentunnelns klassificering som riksintresse pågår fortfarande. Naturvårdsverket har gjort en MKB och skickat ut en remiss för samråd.

E.ON: E.ON-processen pågår fortfarande och det är inte klart om ärendet kommer att prövas i Miljödomstolen.

Bolmentunneln: Raset är lagat och förstärkningsarbeten pågår. Besiktning av en sträcka om 35 km pågår. Utvärderingen beräknas vara klar vecka 50 då styrelsen kommer att få en muntlig dragning vid sitt sammanträde den 8 december. Styrelsen har utsett en Bolmengrupp som har möte den 10 december och kommer då att ta ställning till eventuella fortsatta förstärkningsarbeten.

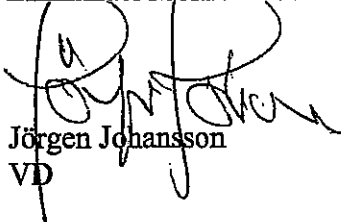
Vombsjön, musseldöden: Sydvatten har inte tagit ut för mycket vatten ur Vombsjön. Bolagets ökade uttag under hösten har inte orsakat musseldöden. Sydvatten reglerar sjön utifrån vattendomen. Grundvattennivåerna är däremot mycket låga.

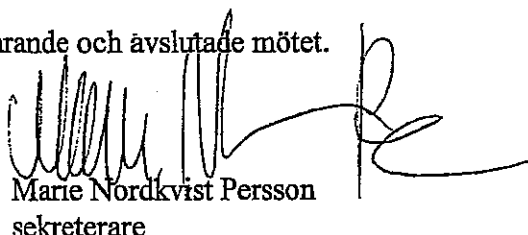
Forskning och utveckling: Ett förslag till forsknings- och utvecklingsverksamhet för dricksvatten kommer att behandlas av styrelsen på nästa styrelsesammanträde. Sydvattens syfte och mål med FoU är bland annat att trygga kompetensförsörjning, långsiktig verksamhetsutveckling gällande beredningsprocesser, säkerhet, kvalitet och kostnadseffektivitet. Christian Orsing betonade vikten av samverkan med operatörerna NSVA, VA SYD och andra finansiärer. Jörgen redovisade en möjlig handlingsplan för tre år med start 2010. Utgångspunkten är att bolagets FoU-verksamhet inte ska belasta kommunerna ekonomiskt.

Drick kranvatten: Marie Nordkvist Persson lämnade en kort rapport från projekt Drick kranvatten. Jörgen Johansson lyfte frågan om att kraven inom kommunikationsområdet utvecklas samt utgör en allt viktigare beståndsdel i verksamheten och i samverkan med delägarkommunerna. Kommunikationsgruppen som samlar ett antal informatörer från delägarkommunerna har en lösare sammansättning än exempelvis TD och ED. Gruppens legitimitet och uppdrag skulle kunna stärkas och tydliggöras i ägardirektiv. Gruppen har arbetat fram projekt Drick kranvatten och arbetar nu med ett uppdrag från TD om behovet av samverkan av kommunikation vid kris.

Avslutning

Emmanuel Morfiadakis tackade de närvarande och avslutade mötet.

Jörgen Johansson
VD

Marie Nordkvist Persson
sekreterare